

Forvaltningen av vanlig uer

Rapport fra arbeidsgruppen som skal gjennomgå reguleringen av kystfisket etter uer nord for 62°N

Rapport fra arbeidsgruppe

Tittel (norsk/engelsk): Forvaltningen av vanlig uer		År (nr): 2014	Arkivsaksnummer: 14/11983
Saksansvarlig: Rune P. Mjørland	Ansvarlig avdeling: Ressursavdelingen	Dato utgitt:	ISSN/ISSB:
Emneord: Uer, kystfiske, bunnfisk			Totalt antall sider: 36
<p>Sammendrag:</p> <p>Denne rapporten er utarbeidet av arbeidsgruppen som skal gjennomgå reguleringen av kystfisket etter uer nord for 62°N. Arbeidsgruppen, som har bestått av deltakere fra Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet og Norges Fiskarlag, ble nedsatt som en konsekvens av den svake bestandssituasjonen for vanlig uer.</p> <p>I rapporten gis det en gjennomgang av bestandssituasjonen av vanlig uer, samt fiskemønsteret i tidligere år. I rapporten er det til slutt gitt en anbefaling til en fremtidig regulering av kystfisket etter vanlig uer.</p>			
Summary:			

Innholdsfortegnelse

1	Sammendrag og konklusjon	4
2	Arbeidsgruppens oppnevning, mandat og sammensetning	5
3	Biologisk bakgrunn for økt vern av vanlig uer (<i>Sebastes norvegicus</i>)	6
4	Historien fra arbeidsgrupperapporten fra 2003 til dagens regulering	11
4.1	Arbeidsgrupperapporten fra 2003.....	11
4.1.1	Proessen fra arbeidsgruppens tilrådning til forskriftsendring	13
4.2	Endringer i bestemmelsene fra 2004	13
4.3	Stopp i direktefisket etter vanlig uer	14
5	Fisket etter uer nord for 62°N	14
5.1	Fangst av uer nord for 62°N fordelt på redskapsgrupper	14
5.2	Kystnært fiske for fartøy som fisker med konvensjonelle redskap.....	18
5.2.1	Erfaringer fra det kystnære fisket i august måned 2014.....	22
6	Arbeidsgruppens forslag til regulering	26
6.1	Effekten av en redusert bifangstgang.....	26
6.2	Forslag til fremtidig regulering av vanlig uer	27
6.3	Beregninger av effekten av de ulike forslagene	29
6.3.1	Konvensjonelle fartøy under 21 meter største lengde.	29
6.3.2	Konvensjonelle fartøy med største lengde på 21 meter og over	29
6.3.3	Fartøy som fisker med trål	30
6.4	Oppsummering av de beregnede effektene.....	31
6.5	Fangst av uer tatt med juksa	32
7	Behov for ytterligere kunnskap om bestandssituasjonen	35

1 Sammendrag og konklusjon

Vanlig uer har i de senere årene hatt en svak rekruttering og en stadig mindre gytebestand. Dette har medført en nedgang i fangstene av vanlig uer, samt en stadig eldre alderssammensetning. Basert på dette har det internasjonale havforskningsrådet, ICES, anbefalt et nullfiske de senere år. Havforskningsinstituttet har støttet denne anbefalingen.

Frem til 2014 var det et fritt fiske etter vanlig uer i august og i oktober, november og deler av desember for fartøy som fisker med konvensjonelle redskaper. Anbefalingen fra ICES og Havforskningsinstituttet tilsier at det er nødvendig å finne frem til hensiktsmessige reguleringstiltak som reflekterer den alvorlige bestandssituasjonen for vanlig uer. Et fritt fiske i perioder av året for den konvensjonelle flåten, i kombinasjon med en høy bifangstprosent, har ikke vært forenlig med ICES' anbefaling.

Arbeidsgruppen har med bakgrunn i ovennevnte, følgende anbefaling til fremtidig regulering av vanlig uer:

- Arbeidsgruppen anbefaler å innføre en bifangstادgang, beregnet på ukesbasis, på 10 % hele året
- Arbeidsgruppen er imidlertid av den oppfatning at enkelte grupper likevel må gis en bifangstادgang utover 10 % i deler av året for at disse fartøyene skal ha anledning til å gjennomføre et fiske etter andre arter
- På bakgrunn av punktet ovenfor anbefaler representantene fra Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet at fartøy med største lengde under 21 meter som fisker med konvensjonelle redskap i perioden fra og med 1. august til og med 31. desember skal ha en bifangstprosent, beregnet på ukesbasis, på 30 %. Representanten fra Norges Fiskarlag foreslår at perioden med høyere bifangstprosent skal utvides til også å inkludere januar og februar.
- Arbeidsgruppen viser til at dersom en velger å videreføre det frie fisket for juksa, så bør det frie fisket begrenses til månedene juni, juli og august. Det anbefales å kun gi en slik adgang for fartøy med største lengde under 15 meter. I de andre delene av året følger fartøy som fisker med juksa de samme

reguleringene som andre konvensjonelle fartøy i den relevante lengdegruppen.

- Effekten av tiltakene må observeres og reguleringen, herunder bifangstfang, må justeres dersom det kommer frem at tiltakene ikke har noen effekt.

2 Arbeidsgruppens oppnevning, mandat og sammensetning

I reguleringsmøtet høsten 2012, under sak 14a/2012 «Regulering av fisket etter uer i 2013» foreslo Fiskeridirektøren at det skulle nedsettes en arbeidsgruppe for å gjennomgå reguleringen av kystfisket etter uer nord for 62°N med sikte på å fremme hensiktsmessige tiltak for å gjenoppbygge bestanden av vanlig uer. Fiskeridirektøren foreslo en videreføring av gjeldende reguleringsopplegg for kystfisket inntil det forelå en rapport fra arbeidsgruppen. En slik arbeidsgruppe ble imidlertid ikke nedsatt i 2013, og reguleringsopplegget ble derfor videreført.

I reguleringsmøtet høsten 2013 ble det vist til at anbefalingen fra ICES og Havforskningsinstituttet tilsa at det var nødvendig å finne frem til hensiktsmessige reguleringstiltak som reflekterte den alvorlige bestandssituasjonen for vanlig uer. Et fritt fiske i deler av året for den konvensjonelle flåten, i kombinasjon med en høy bifangstprosent, var ikke forenlig med ICES' anbefaling. Behovet for en arbeidsgruppe var derfor forsterket. Fiskeridirektøren gjentok forslaget om å sette ned en arbeidsgruppe.

Arbeidsgruppen har bestått av følgende personer:

Rune P. Mjørlund, reguleringsseksjonen ved Fiskeridirektoratet

Terje Halsteinsen, reguleringsseksjonen ved Fiskeridirektoratet

Modulf Overvik, utviklingsseksjonen ved Fiskeridirektoratet

Kjell Nedreaas, Havforskningsinstituttet

Stig Atle Sivertsen, Norges Fiskarlag

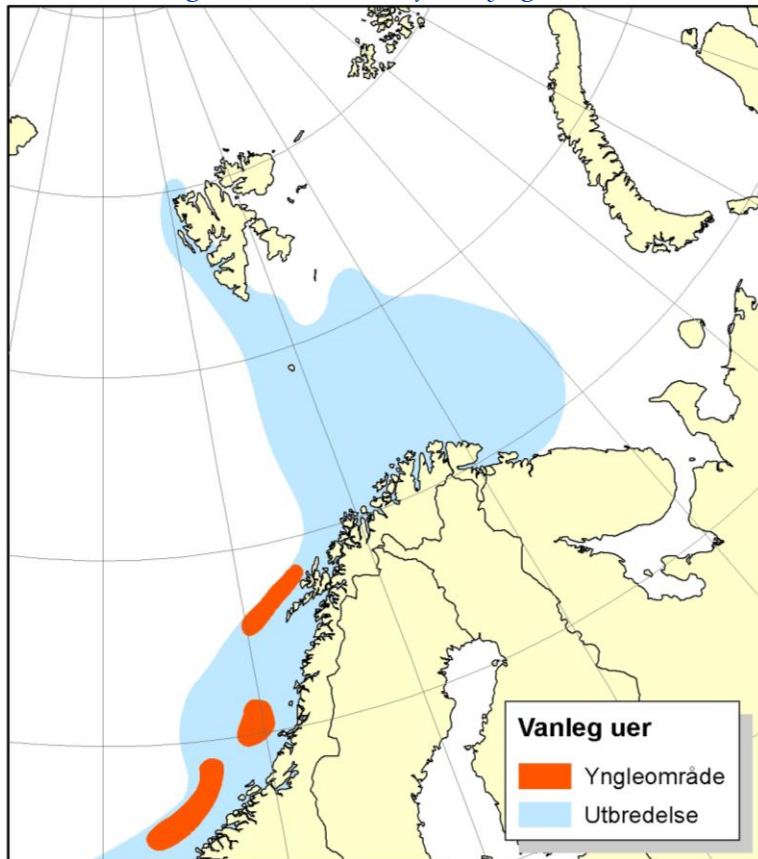
Arbeidsgruppens mandat var, som tidligere nevnt, å «gjennomgå reguleringen av kystfisket etter uer nord for 62°N med sikte på å fremme hensiktsmessige tiltak for å gjenoppbygge bestanden av vanlig uer». Arbeidsgruppen er imidlertid av den oppfatning at det også vil være naturlig, gitt de siste års fangsttall, å se på trålerne fiske etter vanlig uer.

Arbeidsgruppen har avholdt to møter. Det første møtet ble avholdt 7. mai 2014 i Fiskeridirektoratet i Bergen. Det andre møtet ble holdt samme sted 24. september 2014.

3 Biologisk bakgrunn for økt vern av vanlig uer (*Sebastes norvegicus*)

Vanlig uer lever på 100-500 meters dyp på kontinentalsokkelen, langs kysten og på spesielle lokaliteter inne i fjordene. Utbredelsen strekker seg helt nord til nordvest av Spitsbergen, men sjelden i fiskbare konsentrasjoner nord for Bjørnøya. Yngleområdet for vanlig uer strekker seg langs eggakanten og kontinentalsokkelen fra Shetland og nordover til Andøya, med Storegga, Haltenbanken, kystnære uerskaller utenfor Nordland og Vesterålen som de viktigste kjente områdene. Etter ynglingen drar en del av den voksne bestanden på næringsvandring nord- og østover langs kystbankene utenfor Nord-Troms og Finnmark, og delvis inn i Barentshavet. Mye av fisken står likevel igjen utenfor Vesterålen, på Røstbanken og sørover på kontinentalsokkelen, og foretar således bare mindre sesongmessige vandringer. Yngelen driver nordover og inn i Barentshavet, men også inn i fjordene. Etter hvert som ueren i Barentshavet vokser trekker det meste sørvestover og nærmere kysten. Det finnes spredte pelagiske forekomster i Norskehavet (rapporter fra værstasjon M), men det pelagiske uerfisket med trål i internasjonalt farvann fanger utelukkende snabeluer.

Figur 3.1: Kartskisse som viser utbredelsen til vanlig uer i Nordsjøen, langs norskekysten, i Norskehavet og Barentshavet. Kjente yngleområder er markert.

Vanlig uer er ca. 0,5 cm ved fødselen i april-mai. Mot slutten av august har den blitt rundt 4 cm, og ved årsskiftet ligger den på 6-7 cm. Som 2-åring ligger størrelsen på rundt 12 cm, og fra nå av vokser den med omtrent 2 cm per år. Ved en størrelse på 32-35 cm og en alder på ca. 12 år har halvparten av vanlig uer blitt kjønnsmoden. Antall egg en kjønnsmoden hunn produserer (=fekunditeten) varierer fra omkring 20 000 egg hos en 30 cm fisk til omkring 350 000 egg hos en 60 cm fisk, dette kan også variere mellom områder. Det synes også å være individuelle forskjeller i veksten ved at en fisk på 45 cm kan være like gammel som en på over 60 cm – trolig har dette å gjøre med ved hvilken alder ueren blir kjønnsmoden og veksten avtar.

Vanlig uer lever av krill, lodde, sild og torskefisk. Fiskere registrerer også ofte reke i dietten til vanlig uer. På den andre siden er småueren viktig føde for torskefisk og kveite. Ueryngelen er viktige planktonpisere, og vi må sikre oss at vi har nok planktonpisende fisk i de ulike havområdene slik at planktonproduksjonen blir utnyttet til produksjon av fisk.

Historisk sett var de norske og internasjonale fangstene av vanlig uer på sitt høyeste i årene 1937-1938 og 1951-1952 da de var opp mot 40.000-50.000 tonn. Bortsett fra en topp på midten av 1970-tallet varierte de årlige fangstene i perioden 1960-1990 innenfor 20.000 - 30.000 tonn. Vi fikk deretter en nedgang til 15.000-19.000 tonn, et

fangstnivå som holdt seg stabilt til et stykke ut på 1990-tallet. Vanlig uer var helt frem til 1.1.2003 en uregulert bestand, og da vi fikk en rask nedgang i fangstene til under 10.000 tonn i 2002 var det derfor et tegn på en urovekkende nedgang i bestanden. Norge har de siste ti årene tatt 80-90 % av totalfangsten av vanlig uer.

Allerede i 1998 uttalte ICES at vilkåret for et fremtidig direkte fiske etter vanlig uer var en langsiktig høstingsplan. I 2004 forsterket ICES rådet med å tilrå stopp i det direkte trålfisket og lav tillatt bifangst. Siden 2008 har anbefalingen fra ICES vært stans i alt direkte fiske og lav tillatt bifangst.

Resultat fra flere tokt ved Svalbard, i Barentshavet og langs kysten viser sviktende rekruttering, og alderssammensetningen i de kommersielle fangstene har blitt eldre for hvert år. Rapporter fra fiskere kan tyde på at fredningen har ført til lettere tilgang av vanlig uer, noe også en viss bedring av fangstratene hos trålerne viste. Dette har frem til nå ikke vært på grunn av mer fisk eller nyrekruttering, men fordi fiskestørrelser som lenge har vært i bestanden nå får bedre anledning til å samle seg på grunn av fredningen.

Bestandsvurderingene til ICES bygger på toktserier fra Barentshavet hver vinter og analyser av alderssammensetningen i de kommersielle fangstene fra de ulike redskapsgruppene i hav- og kystflåten (ICES 2014a). På grunnlag av bestandsvurderingen klassifiserer ICES bestanden som lav og minkende. Gytebestanden har avtatt siden midt på 1990-tallet og er nå på det laveste i tidsserien. Fiskedødeligheten har økt siden 2005 og er nå på det høyeste i tidsserien (figur 3.2 og figur 3.3). Årsklassene det siste tiåret har vært svært svake, og mengden av både umoden og moden fisk går stadig nedover. Situasjonen er ventet å vare i mange år. En tilsynelatende liten bedring i rekrutteringen de siste årene er usikker og trenger nærmere bekreftelse (figur 3.3).

På denne bakgrunnen tilrå ICES strengere reguleringer fordi reguleringstiltakene i dag er utilstrekkelige. ICES gjentar rådet om stopp i alt direkte fiske, utvidet fredning og skjerpede bifangstreguleringer for trål (ICES 2013, 2014b). Fangsten i 2013 vil bli omkring 5 300 tonn. Basert på føre-var-tilnærmingen anbefaler ICES null fiske. Anbefalingen gjelder for perioden 2014–2016.

Havforskningsinstituttet støtter rådet fra ICES. Over halvparten av totalfangsten av vanlig uer har blitt tatt i et direkte norsk garn- og linefiske i august og i perioden 1. oktober–19. desember. Dette direktefisket er nå stanset, med virkning fra 2014. Vanlig uer er klassifisert som sterkt truet (EN) art på den norske rødlisten som kom ut i 2010. Det er det siste året tegn på at nye årsklasser rekrutterer til fisket (figur 3.4). Denne moderate rekrutteringspulsen gir en mulighet for stabilisering av bestanden og en begynnende gjenoppbygging, men dette er betinget av at beskatningsgraden

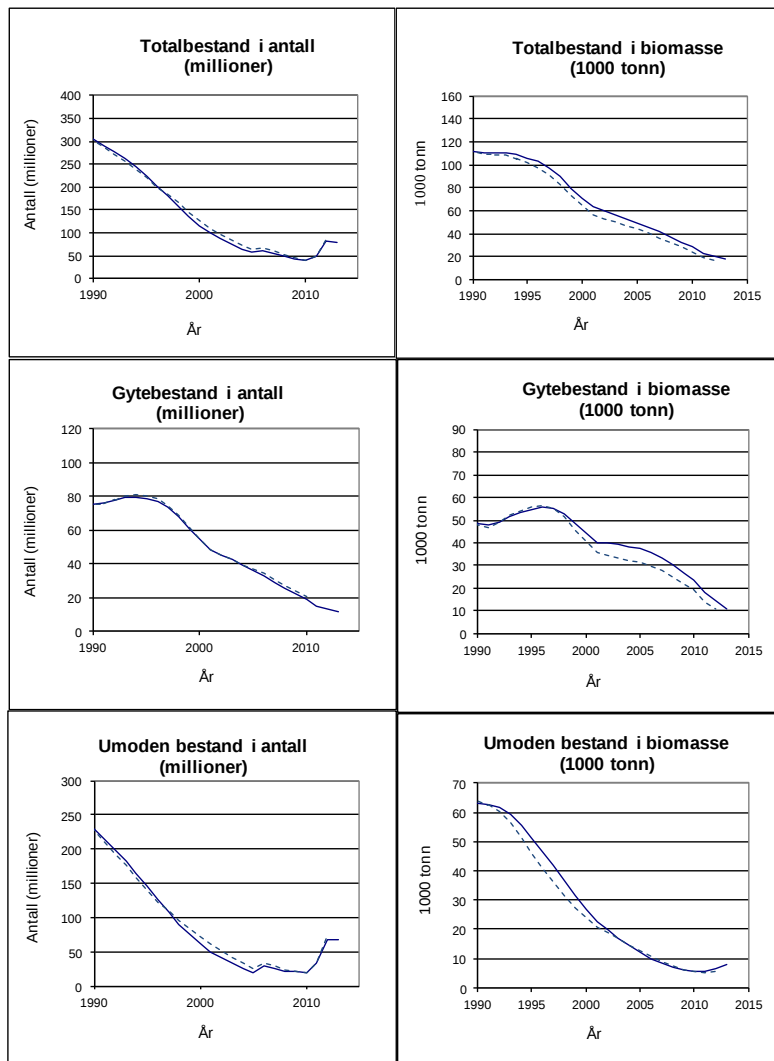
reduseres slik at disse årsklassene kan bidra til det. Et sterkt yngelvern er også viktig for å sikre rekruttering og at bestanden blir bygd opp igjen.

I 2003 opprettet Fiskeridirektoratet en tilsvarende arbeidsgruppe som behandlet spørsmål om regulering av kystfisket etter vanlig uer nord for 62°N (Blikø et al. 2003). Den gangen ble det konkludert med at innsatsen i hele det internasjonale fisket burde reduseres til $\frac{1}{4}$ av 2002-nivået slik at totaluttaket av vanlig uer i 2004 ikke ble større enn ca. 2500 tonn rundvekt. Siden fangstene etter 2003 har ligget mellom 5300 tonn og 7300 tonn uten nevneverdig rekruttering, så har bestandssituasjonen blitt forverret.

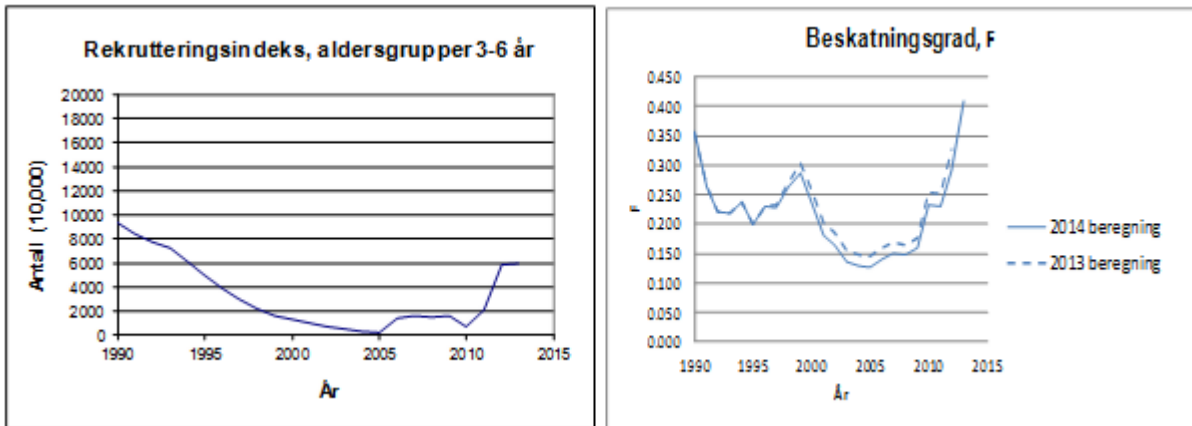
ICES har også beregnet fangstutbytte pr. vanlig uer som rekrutterer til fiskbar bestand, og sammenhengen mellom utbytte og beskatningsgrad. For en langlevende og sentvoksende art som vanlig uer er det vanlig å anbefale et maksimum uttak tilsvarende det såkalte $F_{0,1}$ -beskatningsnivået. Et beskatningsnivå lik $F_{0,1} = 0,08$ (ca. 8 %) med dagens rekruttering gir en totalfangst på 1400 tonn rundvekt per år, et nivå som også kan sies å være for høyt i en gjenoppbyggingsperiode. Nåværende (2013) beskatningsnivå $F=0,41$ er altså hele fem ganger høyere enn det maksimalt tilrådelige (figur 3.3). Innsatsen i fisket bør derfor reduseres til $\frac{1}{5}$ av 2013-nivået.

Vanlig uer er en langlivet art og halvparten av en årsklasse blir gytemoden først ved alder 12 år. Det tar derfor svært lang tid før effekten av reguleringstiltak kan hentes ut som økt fangst. Sagt med andre ord, dersom man ønsker økte fangster av vanlig uer i løpet av en 20-årsperiode, må det handles straks med maksimalt vern. Det ventes at en gjenoppbygd bestand av vanlig uer kan gi et langt større stabilt årlig fangstutbytte enn den har gitt det siste tiåret, i størrelsesorden omkring 15-20 000 tonn.

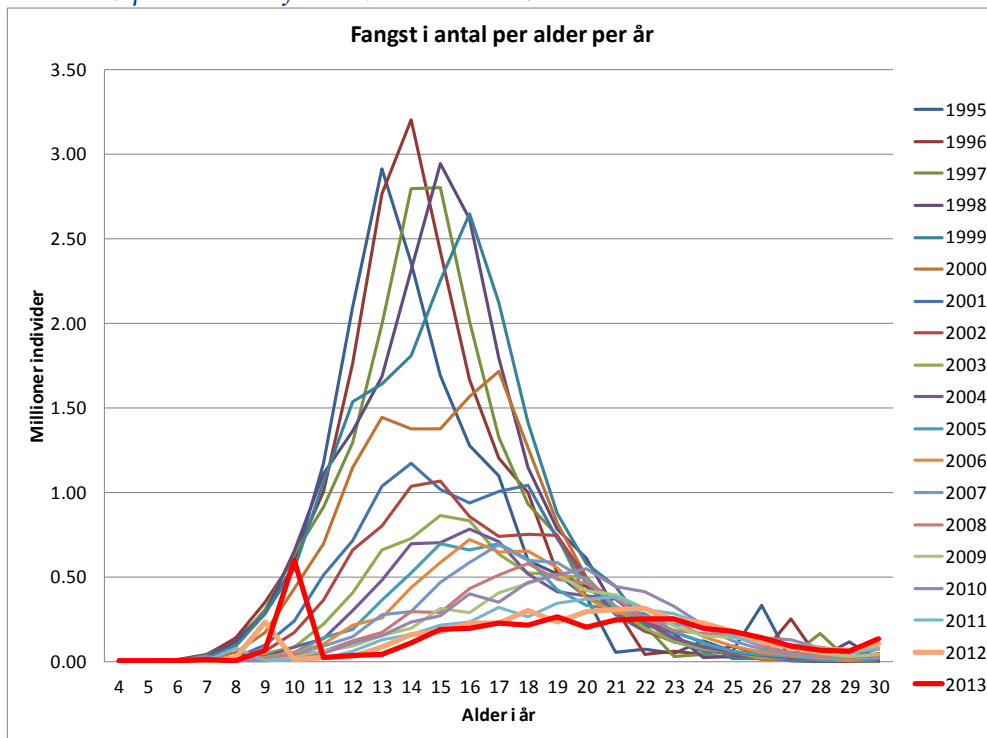
Figur 3.2 ICES bestandsberegninger av vanlig uer (Sebastes norvegicus) for perioden 1990-2013 (ICES 2014a). Venstre panel viser umoden-, moden- og totalbestand i antall. Høyre panel viser tilsvarende i biomasse (tonn). Stiplet kurve viser fjorårets beregninger, heltrukket linje årets (2014) beregninger.

Figur 3.3: ICES bestandsberegninger av vanlig uer (*Sebastes norvegicus*) for perioden 1990-2013 (ICES 2014a). Venstre panel viser rekrutteringsindeks (nivå på siste års rekruttering er usikker). Høyre panel viser beskatningsgraden F . Legg merke til den kraftige økningen etter 2005.

Figur 3.4 Kommersiell fangst av vanlig uer (*Sebastes norvegicus*) i antall fordelt på aldersgrupper i perioden 1995-2013. Legg merke til klar reduksjon av antall fisk fanget, gjennomsnittsalderen i fangstene som over tid har blitt eldre, og til tegn på ny årsklasse (2003-årsklassen) på vei inn i fisket (ICES 2014a).

4 Historien fra arbeidsgrupperapporten fra 2003 til dagens regulering

4.1 Arbeidsgrupperapporten fra 2003

Spørsmålet om regulering av kystfisket etter uer nord for 62°N ble behandlet av en egen arbeidsgruppe som avga innstilling 21. november 2003 (Blikø et al. 2003). Saken ble lagt frem for Reguleringsrådet som sak 16/03 den 2. desember 2003.

Arbeidsgruppen kom da med følgende innstilling:

Arbeidsgruppen har foreslått følgende tiltak iverksatt for det konvensjonelle fisket etter uer:

Arbeidsgruppen er enig om at det iverksettes fredningsperioder både av hensyn til vern av uer i yngleperioden og av hensyn til målsettingen om å redusere fiskepresset.

Representantene fra Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet mener dette kan gjennomføres i 2004 ved at det som et minimum innføres en fredning av uer i yngleperioden i tidsrommet 1. april til og med 6. juni samt en fiskestopp i perioden 1. august til og med 31. august.

Representantene fra Norges Fiskarlag foreslår følgende 3 stopperioder; 3. april til og med 12. april, 16. mai til og med 6. juni og i tiden 16. august til og med 31. august. Disse representantene begrunner sitt forslag med at disse periodene bedre vil ivareta hensynet til flåten, industrien og markedet.

Arbeidsgruppen foreslår at det i de periodene fisket er stoppet gis anledning til å ha inntil 10 % bifangst av uer ved fiske etter andre arter. Bifangsten av uer avregnes på ukebasis.

Arbeidsgruppen går videre inn for at det fastsettes et generelt minstemål for vanlig uer på 32 cm.

Arbeidsgruppen foreslår at det fastsettes følgende tekniske reguleringer for garnfisket etter uer:

- *Det tillates ikke benyttet garn med mindre maskestørrelse enn 62 mm.*
- *Det fastsettes en maksimal garnhøyde på 80 masker.*
- *Det innføres en garnbegrensning på maksimalt inntil 150 garn pr. fartøy.*

Arbeidsgruppen er innforstått med at en innføring av de foreslåtte tiltak ikke kan gi noen eksakt kunnskap for i hvilken grad en lykkes i å nå målsettingen om et redusert fiskepress på vanlig uer i samsvar den målsetting som ICES og Havforskningsinstituttet har foreslått. Dette særlig fordi at det i forslagene fortsatt legges opp til et direkte fiske etter uer i perioder av året og uten at det er gjennomført begrensninger i deltakelsen av fisket.

Arbeidsgruppen mener at det er behov for å vurdere en adgangsbegrensning i løpet av 2004. I denne forbindelse er arbeidsgruppens oppfatning at fisket i 2004 ikke må inngå som kvalifiseringsår for en eventuell deltakeradgang.

4.1.1 Prosessen fra arbeidsgruppens tilråding til forskriftsendring

Reguleringsrådet tilrådte at innstillingen ble sendt ut på ordinær høring. Fiskeridirektoratet foreslo på bakgrunn av arbeidsgruppens innstilling og høringsinstansenes merknader, følgende tiltak for regulering av kystfisket etter uer nord for 62°N:

Det innføres en fredning av uer i yngleperioden i tidsrommet 1. april til og med 6. juni, samt en fiskestopp i perioden 1. august til og med 31. august.

- I de periodene fisket er stoppet gis det anledning til å ha inntil 10 % bifangst av uer ved fiske etter andre arter. Bifangsten av uer avregnes pr. uke.
- Det fastsettes et generelt minstemål for vanlig uer på 32 cm og det gis anledning til å ha inntil 10 % uer i antall under minstemål.
- Med virkning fra 1. januar 2006 fastsettes det forbud mot å bruke garn i fisket etter uer med mindre maskestørrelse enn 120 mm (60 mm halvmaske).

Den 14. april 2004 ble det gjennom endring av forskrift av 10. oktober 1989 om maskevidde, bifangst, fredningstid og minstemål m.v. ved fangst av fisk og sild iverksatt følgende tiltak for regulering av kystfisket etter uer nord for 62°N:

- Det innføres en fredning av uer i yngleperioden i tidsrommet 1. mai til og med 31. mai
- I fredningsperioden gis det anledning til å ha inntil 20 % bifangst av uer ved fiske etter andre arter. Bifangsten av uer avregnes pr. uke.
- Det fastsettes et generelt minstemål for vanlig uer på 32cm og det gis anledning til å ha inntil 10 % uer i antall under minstemål.
- Med virkning fra 1. januar 2006 fastsettes det forbud mot å bruke garn i fisket etter uer med mindre maskestørrelse enn 120 mm (60 mm halvmaske).

4.2 Endringer i bestemmelsene fra 2004

I 2005 ble tillatt bifangst redusert fra 20 % til 15 % i samsvar med reduksjonen i bifangstadgangen for trålerne.

Fredningsperioden ble for 2005 utvidet til å gjelde i tidsrommet 20. april til og med 19. juni.

For 2006 ble fredningstiden utvidet til å gjelde i tidsrommene 1. april til og med 31. mai og 1. september til og med 30. september.

For 2007 ble fredningstiden ytterligere utvidet til å gjelde i tidsrommene 1. mars til og med 30. juni og 1. september til og med 30. september. For 2007 ble fartøy under

11 meter som fisker med juksa unntatt fra fredningsperioden. For 2009 ble også fartøy over 11 meter som fisker med juksa unntatt fra fredningsperioden.

Fra og med 2008 har tillatt bifangst av uer i kystfisket nord for 62°N vært satt til 20 %. På reguleringsmøtet i november 2011 understreket både Norges Fiskarlag og Kystfiskarlaget at bifangstprosenten måtte økes for å unngå problemer for gjennomføringen av garnfisket etter andre arter enn uer der uer inngår som en naturlig del av fangsten. På dette grunnlag tilrødde Fiskeridirektøren at bifangsten ble øket til 25 % mot at forbudet mot et direkte fiske ble utvidet til å gjelde hele året. Fiskeri- og kystdepartementet økte tillatt bifangst til 25 % gjeldende fra 1. januar 2012, men uten å utvide fredningen til å gjelde hele året.

4.3 Stopp i direktefisket etter vanlig uer

På bakgrunn av en foreløpig tilrådning fra arbeidsgruppen ble det i reguleringsmøtet våren 2014 lagt frem forslag fra Fiskeridirektøren om å erstatte de periodene hvor det tidligere var fritt fiske med en adgang til å fiske inntil 50 % uer på ukesbasis i fisket etter andre arter. I tillegg ble det lagt frem forslag om at også det frie fisket etter uer for fartøy som fisker med juksa skulle stoppes. Representantene i reguleringsmøtet sa seg villige til at det frie fisket for fartøy som fisker etter vanlig uer med konvensjonelle fartøy kunne erstattes med ordning med inntil 50 % uer på ukesbasis. Det fremkom imidlertid tilbakemelding om at det fortsatt burde tillates et fortsatt fritt fiske hele året for fartøy som fisker med juksa.

Med bakgrunn i Fiskeridirektørens anbefaling og reguleringsmøtets behandling av saken endret Nærings- og fiskeridepartementet den 4. juli utøvelsesforskriften slik at det frie fisket i perioden 1. august – 31. august og 1. oktober – 20. desember ble erstattet med en ordning hvor det ble tillatt å ha inntil 50 % uer i vekt av all fangst beregnet på ukesbasis. Endringen omfattet ikke fartøy som fisker med juksa.

5 Fisket etter uer nord for 62°N

I det følgende er det utarbeidet statistikk som skal gi et bilde av hva som kjennetegner fisket etter vanlig uer. Arbeidsgruppen er bedt spesifikt om å se på kystfisket etter uer. Siden en eventuell endring av reguleringen også vil påvirke områder som ikke er kystnære, beskrives etter hvert også fisket i alle områder i Norges økonomiske sone nord for 62°N.

5.1 Fangst av uer nord for 62°N fordelt på redskapsgrupper

Tabell 5.1 nedenfor gir en oversikt over det norske fiske etter uer nord for 62°N i perioden 1995 til 2014. Fangsttallene omfatter både snabeluer og vanlig uer. I fangststatistikken har det vært vanskelig å skille sikkert mellom fangst av vanlig uer

og snabeluer. Fartøy som fisker med konvensjonelle redskap, spesielt i kystnære områder, fisker imidlertid svært lite snabeluer. I perioden 2006-2014 er det registrert totalt 86 tonn snabeluer for fartøy som fisker med konvensjonelle redskap. Dette er i hovedsak fisket med line.

For trål blir artssplittingen i forbindelse med bestandsberegning gjennomført ved å godta at alt som er registrert som snabeluer faktisk er snabeluer, og at i tillegg en fast prosentandel (basert på dybde, erfaring fra fiske og tokt) av all uer fanget i enkelte lokasjoner er snabeluer. Resten av ueren som blir fanget med trål, og all uer fanget med konvensjonelle redskap, inklusive snurrevad, blir antatt å være vanlig uer.

Biologisk kan denne fremgangsmåten forsvares ved at det ikke finnes snabeluer nært kysten eller i fjordene, og at det eller meste av fiskbare størrelser av snabeluer finnes dypere enn 300 meter på kontinentalsokkelen og særlig mellom 400-600 meter langs kontinentalskråningen mot Norskehavet.

Havforskningsinstituttet har på bakgrunn av ovennevnte laget et estimat over hvor stor del av fangsten som består av vanlig uer. For 2013 og 2014 er det ikke foretatt et slikt estimat, og tallene er derfor basert på hva som blir ført opp på landings- og sluttseddel. Fra og med 1. mai 2014 ble det åpnet for et direktefiske etter snabeluer for trålerne, dette forklarer økningen i fangstkvantumet for trålerne fra 2013 til 2014.

Tabell 5.1 Fangst av vanlig uer og snabeluer nord for 62°N (ICES I & II) i årene 1995 til 2014

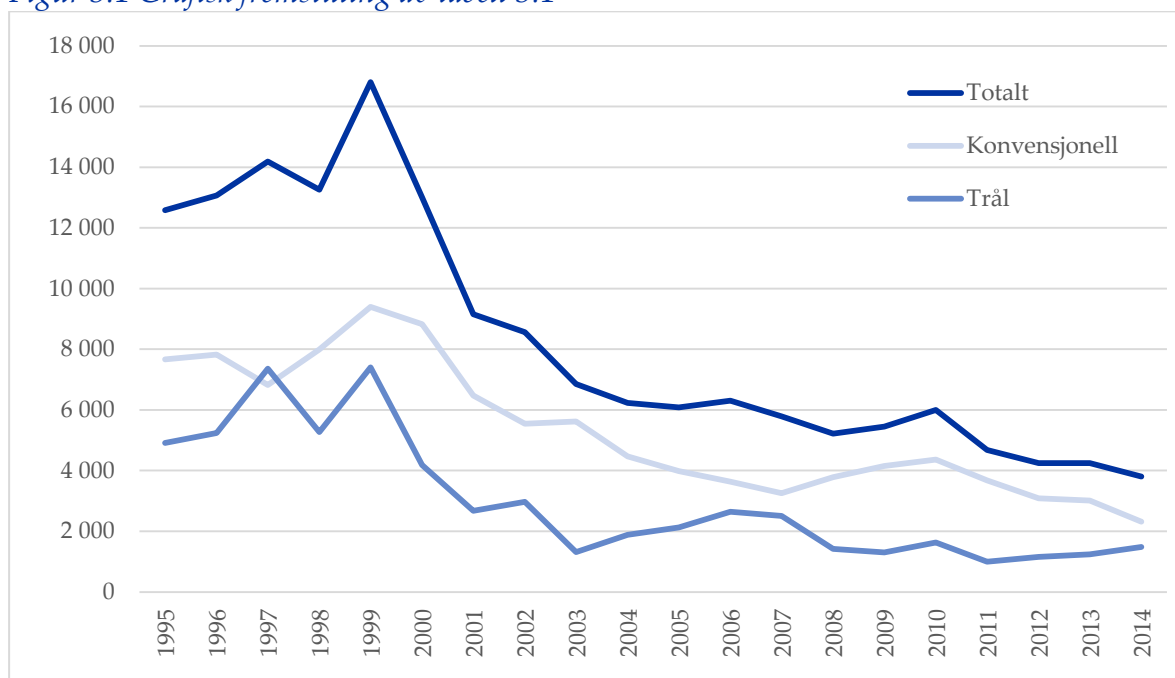
År	Alle redskaper		Trålredskaper		Konvensjonelle redskaper
	Vanlig uer og snabeluer	Herav vanlig uer ¹	Vanlig uer og snabeluer	Herav vanlig uer ¹	Vanlig uer ²
1995	16 141	12 579	8 477	4 914	7 665
1996	21 651	13 063	13 832	5 244	7 819
1997	18 801	14 182	11 982	7 363	6 819
1998	26 216	13 261	18 227	5 272	7 989
1999	24 588	16 805	15 190	7 406	9 399
2000	19 023	13 009	10 193	4 180	8 829
2001	23 032	9 155	16 554	2 677	6 478
2002	10 714	8 561	5 170	2 970	5 543
2003	8 063	6 853	2 449	1 315	5 614
2004	7 608	6 233	3 141	1 885	4 467
2005	7 844	6 085	3 865	2 128	3 979
2006	11 015	6 305	7 378	2 642	3 637
2007	8 993	5 784	5 737	2 505	3 256
2008	7 436	5 216	3 632	1 418	3 781
2009	8 128	5 451	3 884	1 303	4 148
2010	8 059	5 994	3 700	1 635	4 359
2011	7 152	4 681	3 471	1 000	3 681
2012	6 361	4 250	3 269	1 158	3 092
2013	5 606	4 251	2 593	1 239	3 013
2014	15 778	3 802	13 460	1 484	2 318

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 24. november 2014

¹ Beregnet av Havforskningsinstituttet pr. 18. oktober 2014 frem til og med 2012. For 2013 og 2014 er det tatt utgangspunkt i det som står oppført på sluttseddelen.

² Snabeluer blir i svært liten grad beskattet av konvensjonelle redskaper

Figur 5.1 Grafisk fremstilling av tabell 5.1

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister pr. 24. november 2014

¹Fangsttallene viser estimert fangst av vanlig uer for de ulike redskapsgruppene

Tabell 5.1 og figur 5.1 viser at fisket etter vanlig uer for fartøy som fisker med konvensjonelle redskaper har blitt redusert i løpet av perioden. Reduksjonen er tydeligst dersom en sammenligner året 1999 med de seneste årene. Også for trålgruppen har det vært en klar reduksjon i samlede uerfangster i løpet av perioden.

Tabell 5.2: Fangst av vanlig uer nord for 62°N fordelt på redskap i perioden 2006-2014

År/Redskap	Garn	Juksa	Line	Snurrevad	Trål	Totalsum
2006	1 962	171	1 273	114	2 312	5 833
2007	1 888	145	1 091	88	2 888	6 100
2008	2 645	125	869	36	2 005	5 678
2009	2 838	128	1 055	18	1 786	5 826
2010	2 934	145	1 203	14	2 228	6 524
2011	2 248	125	1 110	22	1 694	5 199
2012	1 883	118	1 016	13	1 804	4 834
2013	1 798	97	1 092	24	1 239	4 250
2014	1 530	92	672	25	1 484	3 802
Totalsum	19 725	1 146	9 381	354	17 440	48 046

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister pr. 24. november 2014

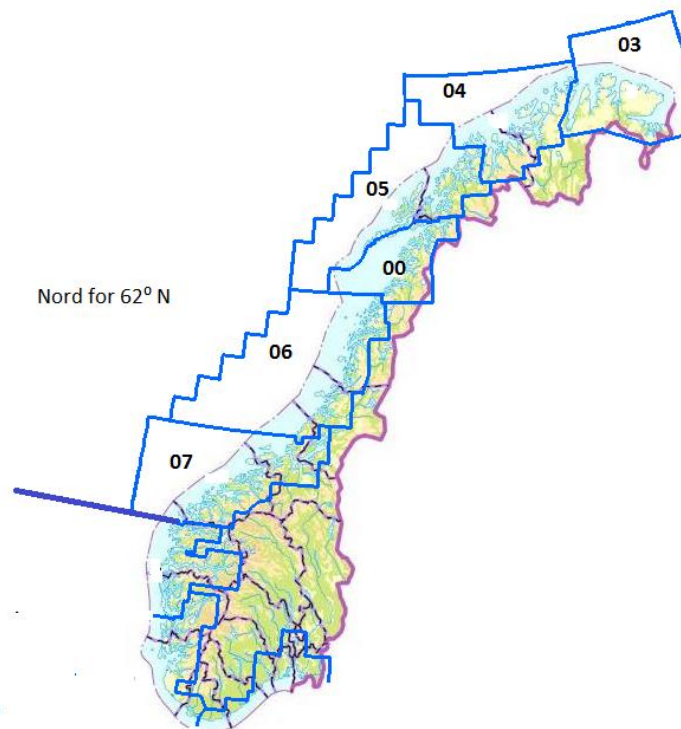
De siste årene er det i størst grad fartøy som fisker med garn og trålere som har beskattet vanlig uer. Fordelingen er i overkant av 41 % for fartøy som fisker med garn og 36 % for fartøy som fisker med trål. Også fartøy som fisker med line har

fisket et forholdsmessig høyt kvantum over perioden, tilsvarende 20 % av totalt landet kvantum for alle fartøygrupper, mens juksa og snurrevad står bare for henholdsvis 2 og 1 % av fangstene i denne perioden. Gitt trålnernes andel av dette fisket er det naturlig å se på hvilke effekter en reduksjon av bifangstgangen vil treffe også denne gruppen. Arbeidsgruppen har derfor valgt å se nærmere på trålnernes fiske senere i denne rapporten.

5.2 Kystnært fiske for fartøy som fisker med konvensjonelle redskap

Hovedområdene 00, 03, 04, 05, 06 og 07 er alle kystnære, og i de etterfølgende tabellene er det fisket i disse hovedområdene som vil bli gjennomgått. I det følgende er dette definert som kystnære områder.

Figur 5.2 Kart over kystnære hovedområder nord for 62°N

Figur 5.2 viser kart over de kystnære hovedområdene nord for 62°N. I kartet er det også opptegnet Norges territorialfarvann, det vil si fra grunnlinjene og ut til 12 nautiske mil.

Tabell 5.3: Fangst av vanlig uer fordelt på hovedområde for fartøy som fisker med konvensjonelle redskap i kystnære områder

Fangst fordelt på område	2009	2010	2011	2012	2013
Helgelandsbanken (06)	486	594	449	435	321
Røstbanken til Malangsgrunnen (05)	1 169	1 459	1 240	837	911
Storegga-Frøyabanken (07)	290	220	179	170	104
Vest-Finnmark (04)	570	466	405	466	413
Vestfjorden (Lofoten) (00)	499	718	484	342	392
Øst-Finnmark (03)	545	368	370	321	370
Totalt	3 558	3 825	3 128	2 571	2 512

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 17. november 2014

Tabell 5.3 viser fangst fordelt på hovedområde for fartøy som fisker med konvensjonelle redskap. I de siste fem årene har det største kvantumet i fisket etter vanlig uer med konvensjonelle redskap foregått i hovedområde 05, Røstbanken til Malangsgrunnen.

Tabell 5.4: Fangst av vanlig uer (i tonn) i kystnære områder fra fartøy som fisker med konvensjonelle redskap de siste ti årene fordelt på lengdegrupper.

Lengdegruppe	Fangstår									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Under 10 m	322	329	296	299	263	249	193	183	139	135
10 - 14,99 m	2 250	1 819	1 486	1 439	1 908	2 335	2 137	1 661	1 433	1 495
15 - 20,99 m	864	605	490	422	498	448	668	445	403	359
21 - 27,99 m	467	485	401	324	358	306	351	227	239	199
28 m og over	231	183	409	340	321	221	479	611	357	323
Sum	4 135	3 421	3 083	2 824	3 348	3 559	3 829	3 128	2 571	2 512

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 17. november 2014

Ut ifra tabell 5.4 så kan en lese at det er fartøy med største lengde mellom 10 og 15 meter som i de senere årene har landet det største kvantumet av uer fisket med konvensjonelle redskap. Kvantumet utgjør i overkant av 50 % av de totale landingene de seneste ti årene.

Tabell 5.5 Antall fartøy som fisker med konvensjonelle redskap i kystnære områder med fangst over 10 tonn vanlig uer per år de siste ti årene fordelt på lengdegrupper.

Lengdegruppe	Fangstår									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Under 10 m	3	2	2	1	3	2	4	2	1	1
10 - 14,99 m	59	39	28	30	48	53	54	36	35	36
15 - 20,99 m	19	15	11	9	12	11	14	10	10	7
21 - 27,99 m	6	6	6	5	8	8	11	7	8	6
28 m og over	6	5	15	11	14	9	9	14	9	8
Sum	93	67	62	56	85	83	92	69	63	58

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 17. november 2014

Det høye fangsttallet i gruppen med fartøy som har en største lengde mellom 10 og 14,99 meter må sees i sammenheng med den høye deltakelsen i denne gruppen, noe som kommer frem av tallene i tabell 5.5. Tabellen viser også at antall fartøy med fangst på over 10 tonn i løpet av hvert enkelt år de siste ti årene har variert fra 56 til 93 fartøy. Med tanke på størrelsen på gruppen av konvensjonelle fartøy er det imidlertid en lav andel av fartøyene som har fangster utover 10 tonn.

Tabell 5.6: Antall fartøy med fangst over ulike grenseverdier i perioden 2004 til 2013. Kun fartøy som fisker med konvensjonelle redskap i kystnære områder.

År	Antall fartøy med fangst over et visst kvantum				
	Fangst over 10 tonn	Fangst over 25 tonn	Fangst over 50 tonn	Fangst over 75 tonn	Fangst over 100 tonn
2004	93	34	12	5	1
2005	66	25	11	4	2
2006	63	19	5	1	0
2007	56	17	5	1	1
2008	85	27	5	3	2
2009	83	30	12	3	0
2010	93	33	13	4	2
2011	69	27	7	3	0
2012	63	19	7	0	0
2013	58	17	7	2	0

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 17. november 2014

Tabell 5.6 viser tydelig at antall fartøy med fangst over 10 tonn varierer svært mye fra år til år. Forklaringen bak dette er naturlig nok sammensatt. Nasjonale reguleringer, kvoter og tilgjengelighet i alternative fiskerier, samt tilgjengeligheten og markedssituasjonen for vanlig uer er noen av momentene som vil spille inn. I 2004 var det blant annet 5 fartøy med fangst utover 75 tonn. I 2012 var det til sammenligning ingen fartøy som hadde fangst utover 75 tonn. I de senere årene er det ingen fartøy som har fisket over 100 tonn.

Tabell 5.7: Antall fartøy som fisket med konvensjonelle redskap i 2013, som har en gitt andel av uer i fangstene av torsk, hyse, sei, blåkveite, brosme, lange og rognkjeks i kystnære områder og som i løpet av måneden har landet mer enn 1 (10) tonn samlet av de aktuelle artene. Måneder hvor det i 2013 var åpnet for et direktefiske er markert med grått.

Bifangstprosent											
	0 - 10 %	10 - 20 %	20 - 30 %	30 - 40 %	40 - 50 %	50 - 60 %	60 - 70 %	70 - 80 %	80 - 90 %	90 - 100 %	Antall fartøy
januar	893 (523)	5 (0)	1 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	899 (523)
februar	1106 (753)	4 (0)	1 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1111 (753)
mars	1247 (887)	0 (0)	1 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1248 (887)
april	1196 (754)	8 (4)	1 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (0)	1206 (758)
mai	733 (284)	10 (4)	8 (5)	1 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (0)	1 (0)	755 (293)
juni	552 (182)	43 (18)	16 (12)	3 (0)	0 (0)	3 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	617 (212)
juli	340 (102)	15 (3)	15 (5)	6 (0)	2 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (0)	0 (0)	0 (0)	380 (110)
august	579 (194)	33 (17)	29 (11)	14 (10)	11 (4)	5 (1)	3 (0)	0 (0)	1 (0)	0 (0)	675 (237)
september	758 (199)	47 (20)	18 (4)	5 (1)	2 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (0)	0 (0)	0 (0)	831 (224)
oktober	609 (163)	36 (3)	13 (9)	14 (6)	15 (8)	7 (2)	8 (1)	3 (0)	1 (1)	0 (0)	706 (193)
november	552 (172)	26 (8)	7 (2)	13 (0)	8 (0)	8 (0)	8 (2)	2 (0)	2 (1)	0 (0)	626 (185)
desember	421 (166)	5 (0)	3 (0)	1 (0)	2 (0)	5 (1)	0 (0)	0 (0)	1 (0)	0 (0)	438 (167)

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 17. november 2014
Tall oppgitt i parentes angir antall fartøy som har landet mer enn 10 tonn per måned.

I tabell 5.7 vises hvor mange fartøy som ligger innenfor et gitt bifangstintervall i de enkelte månedene i 2013. I tabellen er det skilt mellom fartøy som i løpet av den aktuelle måneden har landet mer enn ett tonn samlet av artene torsk, hyse, sei, blåkveite, brosme, lange, rognkjeks og uer, og de som har landet mer enn ti tonn av de samme artene.

Tabellene kan gi en antydning om hvor mange fartøy som deltar i direktefisket etter uer, og som vil begrenses ved en ytterligere innstramming av en bifangstregulering. Ved å se alle konvensjonelle fartøy under ett, så er det et svært lavt antall som fisker utover 50 % i de enkelte månedene. Av de fiskefartøyene som landet mer enn 10 tonn samlet av artene som er nevnt ovenfor, så er det kun 1, 4, 3 og 1 fartøy som landet mer enn 50 % uer i henholdsvis august, oktober, november og desember. Ved å se på fartøy som hadde landet mer enn ett tonn i de samme månedene, så utgjør antall fartøy som landet mer enn 50 % uer henholdsvis 9, 19, 20 og 6.

5.2.1 Erfaringer fra det kystnære fisket i august måned 2014

Tabell 5.8 Gjennomsnittlig fangst av vanlig uer per redskapsgruppe i kystnære områder i perioden 2009-2013 fordelt på måneder

	Garn	Line	Juksa	Snurrevad	Totalt
Januar	76	16	3	2	96
Februar	50	23	2	1	76
Mars	35	30	2	2	68
April	91	35	9	1	136
Mai	155	66	16	1	238
Juni	176	105	22	1	304
Juli	199	99	13	1	312
August	512	117	19	3	651
September	174	75	23	2	275
Oktober	444	43	9	2	497
November	326	37	4	3	370
Desember	77	17	1	1	95
Totalt	2 315	661	122	18	3 119

Kilde: Landings- og sluttsedelregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 17. november 2014

Tabell 5.8 viser månedsfordelte landinger for de ulike redskapsgruppene, basert på gjennomsnittlige fangsttall i perioden 2009-2013. Som en følge av det frie fisket i august, oktober, november og deler av desember i denne perioden er det, med unntak av desember, i disse månedene det landes mest uer. Det er spesielt fartøy som fisker med garn som fisker i disse månedene. Fartøy som

fisker med line og fartøy som fisker med juksa har størst andel av sine fangster i perioden mai til og med september.

I overkant av 20 % av de totale landingene har i perioden 2009 til og med 2013 blitt fisket i august. Som tidligere nevnt ble det frie fisket stoppet med virkning fra og med juli 2014. Det er derfor naturlig å se hvilken effekt dette har hatt ved å se på fangsttallene for 2014.

Tabell 5.9: Antall fartøy i august 2014 med ulik andel av vanlig uer ved landing i det kystnære fisket

Uke	Bifangstintervall					
	0 - 10 %	10 - 20 %	20 - 30 %	30 - 40 %	40 - 50 %	50 - 100 %
Uke 32	423	23	12	14	8	6
Uke 33	461	20	15	11	10	5
Uke 34	410	19	14	15	3	0
Uke 35	568	25	26	17	2	2

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 23. september 2014

Tabellen ovenfor viser hvor mange fartøy som har hatt ulik andel av uer ved landing. Ut ifra tabellen så er det tydelig at det er aller flest fartøy som har hatt mindre enn 10 % av vanlig uer i løpet av uken, noe som i stor grad skyldes at det er kun en mindre andel av fartøygruppen som tidligere har drevet et direktefiske etter vanlig uer.

Tabell 5.10 Fangstkvantum i tonn i august 2014 med ulik andel av vanlig uer ved landing per uke i det kystnære fisket

	Andel uer i de ukentlige landingene					
	Over 0 % uer (alt)	Over 10 % uer	Over 20 % uer	Over 30 % uer	Over 40 % uer	Over 50 % uer
Uke 32	111	95	84	60	23	7
Uke 33	97	78	67	51	36	5
Uke 34	90	75	55	39	5	0
Uke 35	110	86	64	35	7	1
Sum	408	334	270	184	71	12

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 23. september 2014

Tabell 5.10 henger naturlig sammen med tabell 5.9. I tabellen kommer det blant annet frem at nær halvparten av landingene av vanlig uer kom fra fartøy som hadde mer enn 30 % av vanlig uer i samlede landinger beregnet på ukesebasis. Tabellen viser også at landingene av vanlig uer i august måned fordelte seg noenlunde likt i de ukene hvor det var tillatt med inntil 50 % vanlig uer per uke basert på summen av alle sluttsedler/landingsedler.

5.2.2 Beregnet effekt av ulike bifangstprosjenter

Tabell 5.11: Beregnet effekt av å erstatte periodene med et fritt fiske med ulik grad av bifangst. Beregningen er basert på det kystnære fisket etter vanlig uer i 2013

Uke ¹	Reduksjon av fangst i uker med fritt fiske i 2013 ved gitt bifangstprosent					
	10 %	20 %	25 %	30 %	40 %	50 %
31	36	21	16	12	6	2
32	95	50	39	30	15	5
33	80	45	33	23	9	3
34	48	23	15	9	3	2
35	50	28	21	15	5	2
40	42	25	19	15	8	3
41	46	28	20	14	7	3
42	55	37	29	21	11	5
43	80	57	47	38	22	11
44	74	50	41	33	20	10
45	63	45	39	33	22	14
46	27	19	16	14	9	5
47	22	15	12	10	7	4
48	13	10	9	7	5	3
49	10	8	6	5	3	2
50	7	6	5	4	3	2
51	1	1	1	0	0	0
Totalt	749	468	368	284	156	75

Kilde: Landings- og sluttседdelregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 22. oktober 2014

¹ Grå markering viser uker hvor det var fritt fiske i kun deler av uken

Tabellen viser differansen i de ulike ukene mellom faktisk fangst per fartøy og det som ville vært fangst av uer dersom en tar utgangspunkt i ulike bifangstprosjenter og summen av all fangst per fartøy for 2013. Det er kun tatt utgangspunkt i de ukene hvor det har vært mulighet for fritt fiske. Av tabellene ovenfor kommer det frem at den beregnede effekten av tillatt andel av vanlig uer på 50 % er begrenset og tabellen viser at bifangstprosjenten må settes svært lavt for å oppnå en regulerings-effekt.

En lignende øvelse er gjort for årene 2010-2012. Dette kommer frem i tabell 5.12. I noen av disse årene, da spesielt i 2010, ble det fisket mer i det kystnære fisket etter vanlig uer, og regulerings-effekten ved ulike bifangstprosjenter var dermed noe høyere enn for 2013. Dersom en ser alle årene under ett, så vil effekten av en maksimalt tillatt andel av vanlig uer på 50 % i de periodene hvor det tidligere har vært fritt fiske gi en forventet effekt på nær 100 tonn. Ut ifra dette er det tydelig at dersom det skal være en målsetting om å komme ned på et

fangstnivå som beskrevet i kapittel 3, så vil det ikke være tilstrekkelig å videreføre dagens regulering av vanlig uer.

Tabell 5.12 Reduksjon av fangst i uker med fritt fiske ved gitt bifangstprosent

År	Bifangstprosent					
	10 %	20 %	25 %	30 %	40 %	50 %
2010	1 117	721	591	481	294	154
2011	760	461	366	288	172	96
2012	656	409	325	258	156	83
2013	749	468	368	284	156	75
Gjennomsnitt	821	515	413	328	195	102

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 22. oktober 2014

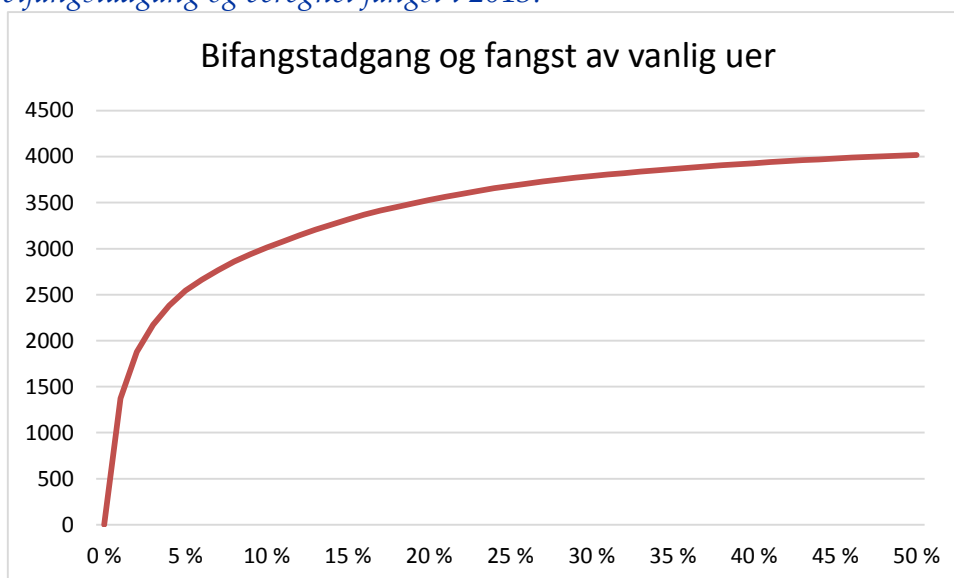
6 Arbeidsgruppens forslag til regulering

6.1 Effekten av en redusert bifangstadvang

I tabellene i kapittel 5.2 har vi kun sett på fisket i de kystnære områdene for fartøy som fisker med konvensjonelle redskap. I det følgende vil vi imidlertid se på all fangst av vanlig uer i Norges økonomiske sone nord for 62°N.

Figur 6.1 viser sammenheng mellom bifangstadvang og fangst av vanlig uer basert på ukentlige fangsttall per fartøy. Beregningen er gjort ved å se på landingsdata for 2013, inklusive fartøy som fisker med trål. Landet kvantum av uer summert over en uke for hvert enkelt fartøy er sett opp mot totalfangst over en uke for det aktuelle fartøyet. For å beregne effekten av for eksempel en bifangstadvang på 10 % har vi for de fartøyene som i løpet av en uke har landet mer enn 10 % vanlig uer av totalt landet kvantum, sett på hva fangsten av vanlig uer ville vært dersom det aktuelle fartøyet i stedet hadde landet et kvantum av vanlig uer som tilsvarte 10 % av fartøyets totale landinger i løpet av uken.

Figur 6.1: Regneeksempel basert på 2013-tall som viser sammenheng mellom bifangstadvang og beregnet fangst i 2013.

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 22. oktober 2014

Regneeksempelen er høyst teoretisk og tar ikke hensyn til andre faktorer som også vil påvirke endelig fisket kvantum. Slike faktorer er blant annet endret adferd ved en lavere bifangstadvang. Det er grunn til å tro at en lavere bifangstadvang vil medføre at for eksempel garnbruk settes i områder hvor det er lavere sannsynlighet for å få bifangst av vanlig uer.

Figur 6.1 synliggjør en av utfordringene ved å forsøke å begrense fisket etter vanlig uer til et nivå som beskrevet tidligere i rapporten. Fangst av vanlig uer i 2013, og også i tidligere år, er kjennetegnet ved at det er svært mange landinger som inneholder noe vanlig uer. Ifølge Fiskeridirektoratets landings- og sluttседdelregister var det i 2013 ført opp vanlig uer på ca. 18 000 sedler. Gjennomsnittskvantumet per seddel er da på 228 kg, mens gjennomsnittlig bifangstprosent av uer per seddel er på 1,4 %. Dette gjør at figuren som viser sammenheng mellom bifangstgrad og fangst av vanlig uer stiger sterkt i området 0-5 %, mens den begynner å flate ut i området fra ca. 10 %. En reduksjon av bifangstgraden vil derfor virke mest begrensende når bifangstprosenten er lavere enn 10 %.

6.2 Forslag til fremtidig regulering av vanlig uer

Det må være et mål å begrense fisket av uer i en slik grad at en unngår å havne i en situasjon hvor fisket etter andre arter hvor bifangst av uer kan være et problem, må begrenses. Det vil derfor være langt enklere å innføre tiltak for å bedre bestandssituasjonen for uer nå, enn at man risikerer en forverring i uerbestanden ved å avvende situasjonen ytterligere.

Arbeidsgruppen var av den oppfatning at reguleringen av vanlig uer må ta til dels motstridende hensyn. På den ene siden må reguleringen ta hensyn til vern av vanlig uer basert på tilgjengelig biologisk informasjon. På den andre siden må reguleringen også i minst mulig grad hindre gjennomføringen av et fiske etter andre arter. Yngleperioden i vårmånedene tilsier en lav bifangstprosent i disse månedene. Samtidig har det i arbeidsgruppen blitt påpekt at det er vanskelig å gjennomføre et blandingsfiske siste halvdel av året, spesielt for den mindre mobile delen av flåten, det vil si de mindre fartøygruppene. Dette tilsier en høyere bifangstprosent siste halvdel av året for den mindre fartøygruppen.

På bakgrunn av argumentene ovenfor, samt gjennomgangen av fangstmønsteret i kapittel 5 er deltakerne i arbeidsgruppen enige om følgende:

- Arbeidsgruppen anbefaler å innføre en bifangstgrad, beregnet på ukesbasis, på 10 % hele året
- Arbeidsgruppen er imidlertid av den oppfatning at enkelte grupper likevel må gis en bifangstgrad utover 10 % i deler av året for at disse fartøyene skal ha anledning til å gjennomføre et fiske etter andre arter

- På bakgrunn av punktet ovenfor anbefaler representantene fra Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet at fartøy med største lengde under 21 meter som fisker med konvensjonelle redskap i perioden fra og med 1. august til og med 31. desember skal ha en bifangstprosent, beregnet på ukesbasis, på 30 %. Representanten fra Norges Fiskarlag foreslår at denne perioden utvides til også å gjelde i januar og februar. Representanten begrunner dette med at enkelte mindre fartøy i denne perioden tradisjonelt har bedrevet et blandingsfiske hvor det er nødvendig med en høy bifangstprosent av vanlig uer.
- Arbeidsgruppen viser til at dersom en velger å videreføre det frie fisket for juksa, så bør det frie fisket begrenses til månedene juni, juli og august. Det anbefales å kun gi en slik adgang for fartøy under 15 meter. I de andre delene av året følger fartøy som fisker med juksa de samme reguleringene som andre konvensjonelle fartøy i den relevante lengdegruppen.
- Effekten av tiltakene må observeres og reguleringen, herunder bifangstprosentene, må justeres dersom det kommer frem at tiltakene ikke har noen effekt.

Arbeidsgruppens forslag, dersom en følger representantene fra Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet, vil med dette se slik ut:

Tabell 6.1 Arbeidsgruppens forslag til regulering av vanlig uer – periodeinndeling ut ifra forslaget til Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet

Lengdegruppe ¹	Bifangstadgang	
	1. januar – 31. juli	1. august – 31. desember
Fartøy under 10 meter	10 %	30 %
Fartøy mellom 10 og 14,99 meter	10 %	30 %
Fartøy mellom 15 og 20,99 meter	10 %	30 %
Fartøy mellom 21 og 27,99 meter	10 %	10 %
Fartøy over 28 meter	10 %	10 %

¹Bifangstadgangen gjelder på de enkelte lengdegrupper og skiller ikke på redskapstype.

6.3 Beregninger av effekten av de ulike forslagene

I det følgende vil den beregnede effekten av arbeidsgruppens forslag bli gjennomgått. I beregningene er det tatt utgangspunkt i at perioden med bifangstadgang på 30 % settes fra og med 1. august til og med 31. desember.

6.3.1 Konvensjonelle fartøy under 21 meter største lengde.

Perioden 1. januar til og med 31. juli

Forslaget er at konvensjonelle fartøy, inklusive konvensjonelle fartøy under 21 meter største lengde, skal begrenses med en bifangstadgang på 10 % beregnet på ukesbasis i perioden 1. januar til 31. juli. I 2013 utgjorde dette perioden til og med uke 30. Det ble i denne perioden i 2013 landet 614 tonn uer av denne gruppen. Vårt regneeksempel viser at dersom det hadde vært en begrensning på 10 % bifangst i denne perioden, så ville det landede kvantumet vært på 408 tonn. Dette tilsvarer en reduksjon på 206 tonn.

Perioden 1. august til og med 31. desember

Forslaget er at fartøy med største lengde under 21 meter skal ha en bifangstadgang i perioden 1. august til og med 31. desember på 30 %. Sammenlignet med 2013 og 2014 gir dette økt bifangstadgang i september og i perioden 21. desember til og med 31. desember, hvor det tidligere har vært en bifangstadgang på 25 %. Samtidig er det en tilstramming i de periodene hvor det tidligere har vært fritt fiske og hvor det i 2014 er anledning til å ha inntil 50 % uer i samlede landinger i løpet av en uke.

I 2013 ble det fisket 1 375 tonn uer av denne gruppen i perioden. Med arbeidsgruppens anbefaling reduseres dette kvantumet i vårt regneeksempel til 1 094 tonn, noe som er en reduksjon på 282 tonn. Dette tilsvarer en reduksjon på omtrent 20 % sammenlignet med fisket kvantum i 2013.

6.3.2 Konvensjonelle fartøy med største lengde på 21 meter og over

For gruppen av fartøy med største lengde på 21 meter og over foreslår arbeidsgruppen en bifangstadgang på 10 % hele året. Denne gruppen fisket i 2013 990 tonn. I vårt regneeksempel ville denne gruppen med en bifangstadgang på 10 % fisket 886 tonn i 2013. Dette tilsvarer en reduksjon på

104 tonn, noe som utgjør en reduksjon på nesten 11 %. Fartøy i denne gruppen som har største lengde under 28 meter fisket i 2013 222 tonn. I regneeksempelet kommer de ut med en fangst på 166 tonn. Dette er en reduksjon på 56 tonn, eller rett i overkant av 25 % av det gruppen fisket i 2013.

6.3.3 Fartøy som fisker med trål

I 2013 er det på landings- og sluttsedlene oppgitt at det er landet totalt 1 122 tonn vanlig uer av fartøy som fisker med trål. Av kvantumet på 1 122 tonn er 26 tonn fisket i norske territorialfarvann, det vil si innenfor 12 nautiske mil. Erfaringsvis har noe av det kvantumet som rapporteres som vanlig uer av trålere vist seg å være snabeluer. På bakgrunn av dette har Havforskningsinstituttet hvert år gjort et estimat på hvor mye av det rapporterte kvantumet som sannsynligvis er snabeluer. Et slikt estimat er imidlertid hittil i år ikke foretatt for 2013. I tidligere år har dette kvantumet ligget på ca. 10 % av det rapporterte kvantumet av vanlig uer.

Arbeidsgruppen er kjent med at bifangstadvangene for trålere utenfor 12 nautiske mil er en del av forhandlingene i den blandete norsk- russiske fiskerikommisjon. I disse forhandlingene skilles det ikke mellom vanlig uer og snabeluer. For 2013 resulterte dette i at bifangstadvangen utenfor 12 nautiske mil ble økt til 20 % som følge av den bedre bestandssituasjonen for snabeluer. Norske myndigheter valgte å opprettholde en bifangstadvang på 15 % innefor 12 nautiske mil. Ut fra fangsttallene for 2013 er det imidlertid tydelig at fisket i all hovedsak foregår utenfor 12 nautiske mil. For 2015 er det inngått en avtale mellom Norge og Russland hvor russiske fartøy får adgang til å fiske direkte etter snabeluer i Norges økonomiske sone. Dette gjør at behovet, samt begrunnelsen, for en høy bifangstadvang for trålerne reduseres.

Regneeksempelet gir en reduksjon på 7 tonn dersom det innføres en bifangstadvang på 10 % både innenfor og utenfor 12 nautiske mil. Ved å gå ytterligere ned til for eksempel 5 % vil reduksjonen være på 46 tonn. Den begrensede effekten må sees i sammenheng med de store kvanta av andre fiskeslag som trålerne lander. Beregningene er også basert på det kvantumet som landes. Bifangstadvangen gjelder imidlertid i de enkelte fangster og ved landing. Regneeksempelet kan derfor gi et underestimat av effekten av en redusert bifangstadvang.

6.4 Oppsummering av de beregnede effektene

Tabellene nedenfor gir en oppsummering av hvilken beregnet effekt arbeidsgruppens forslag vil gi. Som tidligere nevnt er det mange faktorer som ikke blir hensyntatt ved en slik regneøvelse. Med arbeidsgruppens anbefaling vil det ut ifra regneeksempelet bli en reduksjon av fangst av vanlig uer på nær 600 tonn. Dette tilsvarer en reduksjon på ca. 15 % sammenlignet med fisket kvantum i 2013. Det er ut ifra dette tydelig at det vil gjenstå mye før en kommer ned på et slikt kvantum som er angitt i kapittel 3.

Tabell 6.2 Beregnet effekt av arbeidsgruppens forslag til regulering av vanlig uer

	Forslag	Fisket 2013	Med arbeidsgruppens anbefaling	Reduksjon
Konvensjonelle				
Over 21 meter	10 %	990	886	104
Under 21 meter (t.o.m. 31. juli)	10 %	614	408	206
Under 21 meter (1. aug. t.o.m. 31. des.)	30 %	1 375	1 094	282
Trål	10 %	1 122	1 115	7
Totalt		4 102	3 503	599

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 22. oktober 2014

I tabell 6.3 går det frem at selv ved en bifangstadgang på ned mot 5 % gjeldende hele året, så vil estimert fisket kvantum ligge på i overkant av 1 000 tonn over det kvantumet som tilsvarer et beskatningsnivå, $F_{0,1}=0,08$. I regneeksempelet vil arbeidsgruppens forslag gi en tilsvarende beregnet effekt som å innføre en bifangstadgang på 20 % gjeldende hele året. Arbeidsgruppens forslag vil gi et bedre vern i yngleperioden, samt en romsligere bifangstadgang i perioden hvor det har vært størst utfordring med bifangst av vanlig uer, enn en bifangstadgang på 20 % gjeldende hele året.

Tabell 6.3 Alternative bifangstadganger i fisket etter vanlig uer

	5 %	10 %	15 %	20 %	Arbeidsgruppens forslag
Konvensjonelle fartøy	1 466	1 896	2 198	2 406	2 388
Trål	1 077	1 115	1 121	1 122	1 115
Totalt	2 543	3 011	3 319	3 529	3 503

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 22. oktober 2014

6.5 Fangst av uer tatt med juksa

I dagens regulering har fartøy som fisker med juksa fritt fiske hele året. Fisket etter vanlig uer med juksa er imidlertid lavt sammenlignet med andre redskapsgrupper, noe som kommer frem i tabell 5.2. Ut ifra tabell 6.4 går det frem at det i fisket etter vanlig uer med juksa i 2013 ble fisket mest i mai, juni, august og september. Fangst per fartøy er imidlertid lavt. I september hadde 173 fartøy som fisket med juksa fisket mellom under ett tonn. Det var imidlertid kun 3 fartøy med total fangst på over ett tonn i den samme måneden. Ingen fartøy hadde, ifølge tall fra Fiskeridirektoratets landings- og sluttsedelregister, fisket over 3 tonn vanlig uer på månedsbasis i løpet av året. Ut ifra tabellen nedenfor kan det derfor virke som om dette fisket er svært marginalt, men det kan likevel ikke utelukkes at det vil utgjøre en viktig inntektskilde for enkelte juksafiskere.

Tabell 6.4 Antall fartøy som fisker med juksa med et visst antall kvantum av uer i 2013 i kystnære områder

	Under 1 tonn	1 til 2 tonn	2 til 3 tonn	Over 3 tonn
januar	87	0	0	0
februar	74	0	0	0
mars	23	0	0	0
april	39	2	0	0
mai	102	3	1	0
juni	107	0	2	0
juli	53	4	0	0
august	110	3	1	0
september	173	2	1	0
oktober	81	0	0	0
november	44	0	0	0
desember	3	0	0	0

Kilde: Landings- og sluttsedelregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 22. oktober 2014

Fartøy som fisker etter vanlig uer med juksa har i de siste årene i størst grad fisket i området ved Helgelandsbanken og Vestfjorden (Lofoten). I løpet av de siste fem årene har i overkant av 50 % av fangstene av vanlig uer fra denne redskapsgruppen blitt fisket i de to hovedområdene. Selv om året 2014 ennå ikke er over, er det ut ifra tabellen nedenfor klart at det i løpet av de siste fem årene har vært en klar nedgang i landet kvantum av vanlig uer fra denne gruppen.

Tabell 6.5 Fangst av vanlig uer fisket med juksa i perioden 2010-2014 fordelt på hovedområder.

Hovedområde	2010	2011	2012	2013	2014	Totalt
Helgelandsbanken	57	38	46	33	30	205
Røstbanken til Malangsgrunnen	22	29	21	10	7	89
Storegga-Frøyabanken	9	3	4	3	3	23
Vest-Finnmark	11	4	4	13	4	35
Vestfjorden (Lofoten)	44	43	41	33	24	184
Øst-Finnmark	3	6	2	1	1	14
Totalt	145	125	118	93	68	549

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 22. oktober 2014

Tabell 6.6 viser hvor mange fartøy som ligger innenfor et gitt bifangstintervall i de enkelte månedene i 2013. I tabellen er det skilt mellom fartøy som i løpet av den aktuelle måneden har landet mer enn ett tonn samlet av artene torsk, hyse, sei, blåkveite, brosme, lange, rognkjeks og uer, og de som har landet mer enn ett tonn av de samme artene. I tabellen nedenfor kommer det frem at det bare er et fåtall av fartøyene som fisker med juksa som har mer enn 50 % av vanlig uer i løpet av en måned. Det er i perioden april-september at enkelte av disse fartøyene har mer enn 50 % uer i landingene.

Tabell 6.6: Antall fartøy som fisker med juksa, som har en gitt andel av uer i fangstene av torsk, hyse, sei, blåkveite, brosme, lange og rognkjeks i kystnære områder og som samlet har landet mer enn 1 (5) tonn i løpet av måneden av de aktuelle artene. Tall fra 2013.

	Bifangstprosent										Antall fartøy
	0 - 10 %	10 - 20 %	20 - 30 %	30 - 40 %	40 - 50 %	50 - 60 %	60 - 70 %	70 - 80 %	80 - 90 %	90 - 100 %	
januar	179 (76)	0 (0)	1 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	225 (225)
februar	269 (183)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	303 (303)
mars	297 (191)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	342 (342)
april	331 (203)	2 (0)	1 (1)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (0)	385 (385)
mai	167 (50)	3 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (0)	2 (0)	276 (276)
juni	120 (33)	5 (0)	1 (0)	1 (0)	1 (0)	2 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	233 (233)
juli	74 (7)	1 (0)	0 (0)	2 (2)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (0)	0 (0)	0 (0)	130 (130)
august	112 (26)	3 (0)	6 (2)	2 (0)	1 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (0)	0 (0)	228 (228)
september	168 (51)	3 (0)	3 (0)	2 (0)	2 (0)	1 (0)	0 (0)	1 (0)	0 (0)	0 (0)	267 (267)
oktober	80 (19)	1 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	170 (170)
november	57 (4)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	138 (138)
desember	19 (1)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	57 (57)

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet pr. 14. november 2014

Tall oppgitt i parentes angir antall fartøy som har landet mer enn 5 tonn per måned

7 Behov for ytterligere kunnskap om bestandssituasjonen

Representanten fra Norges Fiskarlag framsatte i arbeidsgruppen et ønske om at Havforskningsinstituttet må gjennomføre et garn-tokt langs kysten i yngletiden for å overvåke utviklingen i gytebestanden, og således etablere et bedre grunnlag og større legitimitet i næringen for fremtidige bestandsberegninger, råd og reguleringer. Forskere ved Havforskningsinstituttet har tidligere hatt planer om å gjennomføre et tokt med trål på kjente yngleområder fra Møre til Vesterålen. Instituttet har også forsøkt å inkludere fangstrater av vanlig uer fra det årlige kyst- og fjordtoktet hver høst (rettet mot kysttorsk og sei) i bestandsberegningene, men dette har vist seg metodisk vanskelig, og ICES har besluttet å utelukke denne dataserien til problemet er bedre forstått.

Et dedikert tokt for vanlig uer i yngletiden om våren vil gi et bedre grunnlag for fremtidige bestandsberegninger, råd og reguleringer. Dette er særlig viktig i en gjenoppbyggingsfase av bestanden. Arbeidsgruppen overlater til Havforskningsinstituttet å vurdere hvilken toktmetode som vil være best egnet, men vil mene at et tråltokt supplert med standardiserte garnsetninger på kystnære vanskelig tilgjengelige uer-skaller kan gi det beste resultat. Et slikt tokt trengs trolig ikke gjennomføres oftere enn hvert annet-tredje år. Arbeidsgruppen vil henstille Fiskeridirektoratet og Nærings- og fiskeridepartementet om å be Havforskningsinstituttet om å planlegge et slikt tokt i løpet av 2015 for gjennomføring våren 2016.

Referanser:

Blikø, H., Halsteinsen, T., Ingebrigtsen, K., Nedreaas, K. og Overvik, M. 2003. Rapport fra arbeidsgruppe som har behandlet spørsmål om regulering av kystfisket etter uer nord for 62°N. Fiskeridirektoratet.

<http://www.fiskeridir.no/fiske-og-fangst/rapporter-utredninger/uer/>.

ICES. 2013. Golden redfish (*Sebastes marinus*) in Subareas I and II. In Report of the ICES Advisory Committee, 2014. ICES Advice 2013, Book 3, Section 3.4.7.

ICES. 2014a. Report of the Arctic Fisheries Working Group (AFWG), 2014 ,Lisbon, Portugal. ICES CM 2014/ACOM:05. 656 pp.

ICES. 2014b. Golden redfish (*Sebastes norvegicus*) in Subareas I and II. In Report of the ICES Advisory Committee, 2014. ICES Advice 2014, Book 3, Section 3.4.7.

